

Izhaja ob 4 zjutraj.
Stane celoletno... 400 K
mesečno... 30 K
za inozemstvo... 500 K
Oglaš za vsak mm višine
stolpca (58 mm)... 4 K
mali oglaš do 20 mm
stolpca (58 mm)... 1 K

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Milošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.
Upravišтво:
Trstenova ulica št. 54
Telefon št. 38.
Račun kr. pošt. št. 674
št. 11.842.

Ljubljana, 8. marca.

Na tem mestu smo že naglašali, kako potrebno bi bilo, da se depolitizirajo strokovne organizacije, ako hočejo služiti svojemu namenu. Dogodki zadnjega časa nas zopet potrjujejo o pravilnosti tega naziranja.

V Ljubljani se vrše že več tednov poskusni črno - modro - rdeče občinske koalicije za ustvaritev kar najširše platforme za skupen nastop pri prihodnjih občinskih, eventualno tudi še pri kakih drugih volitvah. Strokovne organizacije so postale izhodišče njihove koncentracijske politične akcije.

V ta namen se vrste teden za tednom sestanki reprezentantov 22 ljubljanskih strokovnih organizacij. Enkrat se je tudi vršil javen shod, sklican od njihovega akcijskega odbora, na katerem naj bi se preneslo soglasje, ki vlada med koalicijo v občinskem svetu, tudi na množico. Da bi priredba privabila kar največ radovednežev ter da bi se njeno politično ozadje kar najbolj maskiralo, izbrali so režiserji za igro pereče vprašanje draginje.

Javna prireditelja občinske koalicije navzlic temu ni zadovoljila prirediteljev. Radi zvijačnega nastopa komunistov in klerikalcev, ki so porabili množico v svoje strankarske svrhe, je nastalo na shodu nesoglasje, ki pušča svoje refleksa v prizadetem časopisu. Dočim so se takoj po shodu spoprijeli socialdemokrate in komunisti, ter socialdemokrate in klerikalci, izgleda, da se je sedaj vnel radi te prireditve še spor v socialdemokratski stranki sami, odnosno v »Napreju«, kjer priobčujeta gg. Bernot in Uratnik bistveno nasprotujoče si članke.

Še večeršnji »Naprej« piše, da je protidraginjski shod v ljubljanskem »Unionu« zopet dokazal, da se dajo neorganizirane množice od neodgovornih, toda zgovornih kričavcev zapeljati, ker podlegajo trenutnemu razpoloženju, ki ni odvisno od vsebine govora, marveč od govornikovega glasu in korajžja. S tem hoče »Naprej« zadeti komunistične in klerikalne demagoge, ki so nastopili na shodu.

Z ozirom na protidraginjski shod piše nadalje glasilo socialdemokratov, da »množica ne more reševati nobenega važnega vprašanja stvarno. Zato ker ima tisoč glav, ki delajo vsaka po svoje. Še več! Za vsako glavo je po en želedec, ki vpliva na glavo pri njenih odločitvah. Želedec, ki ima rad meso, zahteva od svoje glave, naj kriči, da mora biti meso cenejšje, drugi, ki ima rajši močnatno jedi, zahteva, naj se pomenijo mlevske izdelke. Mesar potegne z drugim, mlinar s prvim, ota se pa združijo v kričanju, da mora kmet svojo živino in žito prodalati ceneje. Kmet je jezen na obo, vendar pa potegne tudi z njima, ko udrihata proti trgovcem. Trgovci pa pravi, da so vsi trije oderuhi in da ne mara niti govoriti s temi lopovi. Čeprav mešetarji takoj nato z vsemi. Tudi kričati zna proti vladi, proti davkom, proti militarizmu — pa ne zato, ker mu je vse to na poti, ampak zato, ker vé, da je ljudstvu tako kričanje všeč.

Kadar spravite vse te ljudi na kup, bodo vsi kričali proti vladi, proti davkom in proti militarizmu. Ali bodo pa s svojim pričanjem kaj pomagali?

Prav nič! Proti draginji ne smemo kričati, ampak delati!

Zbori strokovnih organizacij imajo torej za skupno stvar in za socialdemokrate zelo slabe izgleda. Na prvem skupnem shodu so odnesli laviarke le klerikalci in komunisti. Politična platforma, na katero je hotela občinska koalicija postaviti »množice«, se že pod nogami izmika.

Sestanki reprezentantov strokovnih organizacij, na katerih komunistov sploh ni in kjer so klerikalci zastopani le v neznatnem številu, koaliciji kot taki tudi ne morejo izboljšati stališča in to tem manj, ker se na teh sestankih ne pridobivajo mase.

Končni efekt strokovnih sestankov in javnih shodov strokovnih organizacij bo ta, da se bo s politiko še ta udruženja uničilo. Kjer govori strast mesto pameti, kjer odločuje politična špekulacija mesto strokovne stvarnosti, tudi drugače ni mogoče.

Strokovne organizacije že sedaj lahko spoznajo, kam plovejo. Mi menijo, da bodo take pogreške kot je n. pr. sklep o občinskem davku na stanovanja, prbolele kar brez vsega? Kakor črv začel bo razjedati notranji spor posamezne strokovne organizacije.

Fašistovski teror v razmahu

PLENITVE TRGOVIN. — NAPAD NA NAŠO MEJNO STRAŽO.

Sušak, 8. marca. (Izv.) Kljub italijanskim vestem o povratku miru in reda na Reki, o tem ne more biti niti govora. Fašisti izvršujejo še vedno nečuten terorizem nad jugoslovanskim prebivalstvom. Skoro vse hrvatske trgovine so oplenjene. Ropanje se vrši večinoma ponoči. Naši ljudje so po begnili na Sušak, kjer so vsaj deloma varni. Fašisti so prenesli svoje delovanje tudi že na jugoslovensko ozemlje. Njihov oddelek je z bombami navlil na Kastav in poškodoval jugoslovansko carinarnico, kjer sta bila en uradnik in en vojak ranjena. Ko so naši vojaki odgovorili s protinapadom, so fašisti pobegnili v največji naglici na Reko. Kljub temu sta bila 2 soudeleženca pri napadu na carinarno vjeta.

Beogradska predkonferenca eksperfov

Beograd, 8. marca. (Izv.) Rumunska delegacija za konferenco strokovnjakov Male antante se pripelje jutri v Beograd. Slavnostni otvoritvi konference strokovnjakov bo prisostvoval zunanji minister dr. Ninčić, ter jo otvoril z nagovorom v francoskem jeziku. Odgovoril mu bodo predsedniki vseh delegacij. Takoj nato se zaključi prva seja. Slavnostni otvoritvi konference bodo prisostvovali tudi: predsedstvo skupščine, vlada, predstavniki občine, reprezentantje korporacij in časnikarji. Ob 18. zvečer se konference v dvorani Narodne banke nadaljuje v svrhu določitve sekcij, ki bodo delale nekoliko dni. Med tem časom se plenum ne bo sestal.

Zakonodajni odbor

Beograd, 8. marca. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora je prvi govoril dr. Dulibič, ki je razpravljal o funkcijah velikih županov in izjavil, da je velikim županom odvzeta možnost za samostojno delo. Zahteval je, naj velike župane volijo občinske skupščine, kakor tudi ustanovitev posebnega finančnega odseka, ki bi prišel v kompetenco velikega župana. Posl. dr. Kukovec je konstatiral, da je večina v Sloveniji za ustanovitev mariborske in ljubljanske oblasti in se skliceval na 18 poslancev, ki so za ta predlog. Dr. Hohnjec mu je ponovno vpadel v besedo in zaklical: »Vi Stajerci nimate pod Kranjce! Dr. Kukovec je nato zavrnil Hohnjevo trditve, da predstav-

lja jo klerikalci večino naroda v Sloveniji. Ljuba Jovanovič je polemiziral iz izjavljani dr. Dulibiča in dr. Hohnjeca. Prihodnja seja bo jutri z dnevnim redom: Razprava o zahtevi železničarjev za železničarsko pragmatiko.

Beograd, 9. marca. (Izv.) Po govoru poslanca Kukovca v zakonodajnem odboru so klerikalni poslanci pričeli delati šunder. Kot najmlajši parlamentarec se je pri tej priliki posebno odlikoval mariborski Zebot (od »Straže«). Glavni referent Ljuba Jovanovič je protestiral proti temu histeričnemu načinu parlamentarne dela ter je odgovoril Zebotu, naj klerikalci raje uporabljajo svoj eksaltirani modernizem pri organizaciji cerkve.

Velika aprovizacijska akcija za Slovenijo

Beograd, 9. marca. (Izv.) Z ozirom na to, da je vlada sklenila velikopotezno podporno akcijo za pasivne kraje odnosno za revnejše prebivalstvo in da je že osiguran kredit za Hrvatsko in Dalmacijo, je poslanec dr. Kukovec započel akcijo tudi za ostale kraje, zlasti za Slovenijo in je stavil konkretne predloge za prehrano onih slojev, ki posebno težko občutijo draginjo. Minister Krstelj kot namestnik obolelega ministra za so-

cialno politiko dr. Zerjavi je te konkretne predloge sprejel ter pri tem naglašal, da od pokrajinske uprave doslej ni imel nikakršnih predlogov. Končno se je dočel poseben kredit v znesku 6 milijonov dinarjev kot odtisni kapital in 1 milijon dinarjev kot državna subvencija za to prehranjevalno akcijo v Sloveniji. Kredit je že odobren in ga bo minister financ realiziral v najkrajšem času.

Kraljevska dvoica poseti Slovenijo

Beograd, 9. marca. (Izv.) Danes ob 8. uri popoldne je Nj. Vel. kralj sprejel v posebni avdijenci g. ministra n. r. dr. Kramerja ter mu v razgovoru povedal med drugim, da namerava kralj in kraljica letošnje poletje dalj časa bivati v Sloveniji, zlasti na Bledu. Z veseljem je kralj vzel za znanje, s koliko radostjo je v Sloveniji bila sprejeta vest o njegovi zaroki in je dostavil, da so ga lepi slovenski kraji in dokazi slovenske narodne zavesti tako navdušili, da želi vsekakor te kraje čimprej razkazati svoji soprog, naši kraljici.

Bolnice v Sloveniji se ne zbro

Beograd, 9. marca. (Izv.) Poslanec dr. Kukovec je napravil potrebne korake, da se iz izrednih kreditov likvidirajo potrebna sredstva za neovirano delovanje javnih bolnic v Sloveniji.

PARLAMENTARNI DINE NA DVORU.

Beograd, 8. marca. (Izv.) Sinoči je bilo na dnevu v dvoru od povabljenih 24 poslancev navzočih 22. Odsotna sta bila Kosta Timotijević in Josip Reiser. Od slovenskih poslancev so bili prisotni poslanci Josip Drolenik, Josip Hohnjec in Vladimir Pušenjak. Kralj se je po večerji še dalj časa razgovarjal s poslanci o prilikah v njih volilnih okrožjih.

Beograd, 8. marca. (Izv.) Klub republikanskih poslancev in oba poslanka NSS so se sporazumeli, da si na podlagi čl. 16 novega poslovnika izvolijo skupnega predstavnika. Kot predstavnik je nominiran republikanec Jovan Gjonović, za njegovega namestnika pa poslanec Ivan Deržić (NSS).

Odprava povratnega viza

Beograd, 9. marca. (Izv.) Poslanec dr. Kukovec je naslovil na ministra notranjih zadev vprašanje zaradi predpisa, da si morajo naši potniki v inozemstvo pri našem inozemskem konzulu preskrbeti vizum za povratek, kar povzroča nepotrebne stiski in stroške ter onemogočuje promet. Na to je še osebnostno govoril z notranjim ministrom in prejel od njega zagotovilo, da bo ta neumestna naredba v najkrajšem času razveljavljena.

Petdinarski bankovci

Beograd, 9. marca. (Izv.) Minister financ je odredil, da morajo državne blagajne odnosno davčni uradi še nadalje sprejemati od občanov bankovce po 5 Din do nadaljnje njegove odredbe.

DEMENTI RAZNIH VESTI O WRANGLU.

Beograd, 8. marca. (Izv.) Kratki začetek generala Wrangla v Beogradu komentirajo razni inozemski listi tako, da je imelo njegovo bivanje poseben značaj in namen. Ruski general uživa pri nas le gostoljubnost, kakor jo uživajo drugi Rusi, in kakor jo je užival svoječasn sam Trocki, ki je takrat kot časnikar intesnojuviral Pašića.

ŠPANSKI KABINET.

Madrid, 8. marca. (Izv.) Pogajanja za sestavo nove vlade napredujejo. Najresnejši kandidat za novega predsednika vlade je vodja konservativcev Sanchez Guerra, ki se pogaja z La Ciervo in Mauro za vstop v njegov kabinet. Mauro bi imel v novi vladi zunanje zadeve, La Ciervo pa vojsko. Novi kabinet je zopet docela konservativen.

Iustificacija morilca

(Glej 2. stran!)

Srezi v Sloveniji

Beograd, 9. marca. (Izv.) Danes se je obdržala skupna seja slovenskih poslancev Demokratske in Samostojne kmetijske stranke, da izdela za ministra za izenačenje zakonov skupni predlog razdelitve slovenskih oblasti na srez. Dosežen je sporazum, da ostanejo srezi v načelu dosedanja okrajna glavarstva z nekaterimi izpremembami. Tako bo mesto Ljubljana srez zase, drug srez ljubljanska okolica severno Ljubljane z Vrhniko, dalje južno Ljubljane z Višnjo goro;

novi srezi bodo Trebnje z Mokronogom, dalje Laško in Šmarje z Rogatecem in Kozjim. Koroški del bo priključen srezu slovenjegraškemu. Izpostave bodo v Litiiji, Prevaljah, Gornji Radgoni in Mozirju. Korektura se izvede v koroškem okraju. — Konferenci so prisostvovali tudi poslanci SSJ, ki so imeli še neke posebne želje, v načelu pa so pristali na sgrajšnji načrt. Klerikalci so odklonili sodelovanje z motivacijo, da jim je vseeno.

VOLITVE V RUMUNIJO — BRATIANU SIJAJNO ZMAGAL.

Bukarešta, 8. marca. (Izv.) Doslej so znani rezultati državnozbornih volitev iz stare kraljevine Bukovine in Besarabije. V teh pokrajinah je zmagala liberalna Bratianujeva stranka. V starih mejah kraljevine so dobili liberalci 80 mandatov, opozicija enega, v Besarabiji 16, opozicija pa 8. Uspeh je bolj pripisovati izborni organiziranosti stranke kakor pa njeni popularnosti. Tudi volitve v Transilvaniji bodo gotovo končale z zmago liberalne stranke.

NOV RUSKI KOMISARIJAT.

Berlin, 8. marca. (Izv.) Vrhovni svet za narodno gospodarstvo v Rusiji se je izpremenil v komisarijat za trgovino in industrijo. Odpošiljal bo trgovinske delegacije na pogajanja v inozemstvo, izdal koncesije itd. in vzdrževal pri sosednjih vladah ter v Teheranu, Londonu, Rimu, Berlinu in Skandinaviji trgovinske misije.

TURCIJA.

Pariz, 8. marca. (Izv.) Turška narodna skupščina v Angori je začela ta teden svoje tretje poslovno leto. Na otvoritveni seji je izjavil predsednik Kemal paša, da je vlada vpostavlila prijateljske odnose z Azerbejdžanom, Afganistanom, Buharoi in Perzijo. Izjavil je, da ima Turčija danes močnejšo armado kot kdaj poprej.

KEMAL V PARIZU.

Pariz, 8. marca. (Izv.) Jusuf Kemal bej, zunanji minister angorske vlade, je danes dospel semkaj. »Petit Parisien« trdi, da namerava potovati Kemal te dni tudi v London, kjer se bo pogajal z angleško vlado še pred sestankom zavezniških zunanjih ministrov v Parizu.

NOVI GRŠKO - TURŠKI SPOPADI.

Pariz, 8. marca. (Izv.) »Tempo« poroča iz Smirne, da so se na fronti Eski - Šehirju zopet začele bitke. Na obeh straneh je bilo koncem preteklega tedna precej izgub.

GRKI IN VENIZELOS.

Carigrad, 8. marca. (Izv.) Semkaj je došel načelnik grškega generalnega štaba, ki namerava tu bivačoe venizelistične častnike pridobiti za vstop v grško armado.

Atene, 8. marca. (Izv.) Lastnika venizelističnega lista »Eleutheros — Typos« so našli umorjenega na cesti pred njegovo hišo.

Atene, 8. marca. (Izv.) Jutri, v četrtek, se zopet otvori grška narodna skupščina.

Atene, 8. marca. (Izv.) Na jutrišnji otvoritveni seji narodne skupščine bo referiral ministrski predsednik Gunaris o politični in vojaški situaciji države. Iz Smirne poročajo, da so na nekem zborovanju zastopniki vseh neturških narodnosti izjavili, da bodo s svojim denarjem začeli nabirati čete zoper Turke, če bi bila Grčija po zavezniških prisiljena ustaviti boj proti Turkom. V to svrhu so se je nabralo v Grčiji in Mali Aziji že nad 10 milijonov drahem posojila, ker so zavezniške vlade po povratku kralja Konstantina na prestol sklenile, da Grčiji ne bodo dale posojila, si je Grčija preskrbela zasebno posojilo pri londonskih bankah pod ugodnimi pogoji.

BALFOUR IN ANGLEŠKA VLADNA KRIZA.

London, 8. marca. (Izv.) Balfour je danes v svojem govoru, ki ga je imel v Carltonskem klubu in katerega je vsa javnost napeto pričakovala, za koalicijsko vlado, kakršna je, brez omejitev ali izprememb, kakor jih zahteva tajnik stranke Jounger. Balfour je v svojem govoru poudarjal, da morata obe vladni stranki še dalje sodelovati v vladi, kar je danes za Anglijo neobhodno potrebno.

BRAZILSKE PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Pariz, 8. marca. (Izv.) Po vesteh iz Ria de Janeiro je dobil pri volitvah za predsednika Brazilije Artur Bernardes 439.655 glasov, njegov protikandidat Nyle Peconha pa 239.007 glasov.

POD ITALIJANSKIM PROTEKTORATOM.

Dunaj, 8. marca. (Izv.) Na prilogi do ločb beneškega sporazuma je medzavezniška razmejitvena komisija prisodila Helenin in Ignacijev rudnik pri Brenneru Madžarski. Protest avstrijske vlade je bil brezuspešen.

AVSTRIJSKA KRIZA.

Dunaj, 8. marca. (Izv.) Pogajanja med meščanskimi strankami glede sestave vladne večine doslej še niso imela uspeha. Vendar pa upajo voditelji velenemske in krščansko-socialne stranke, da bo mogoče doseči povoljne uspehe in to v par dneh. Tudi pogajanja glede uporabe kreditov so bila doslej brezuspešna. Na jutrišnji seji narodne skupščine bo dr. Gürtler obravnaval svoj načrt. Vprašanje načrta uporabe kreditov mora biti rešeno do otvoritve genovske konference.

KONFERENCA ANTANTINIH FINANČNIH MINISTROV.

Pariz, 8. marca. (Izv.) Konferenca zavezniških finančnih ministrov se je začela danes. Udeležujejo se je zastopniki Anglije, Francije, Italije, Belgije in Japonske, ter zastopnik Amerike v reparacijski komisiji Boyden. Na današnji seji so ministri predložili konferenci note svojih vlad, ki se tičeje vprašanj, katera ima konferenca rešiti. Sestavil se je pododsek strokovnjakov, ki bo proučeval te note. Konferenca bo končana komaj v petek zvečer.

Rim, 8. marca. (Izv.) Včeraj je došel semkaj italijanski finančni minister Peeno, ki je izjavil dopisniku »Matina«, da na konferenci finančnih ministrov ne namerava sprožiti vprašanja zvišanja italijanskega deleža pri nemški odškodnini.

AMERIKA IN GENOVSKA KONFERENCA.

Pariz, 8. marca. (Izv.) Iz Washingtona doznava »Petit Parisien«, da je pričakovati odgovora Amerike na povabilo v Genovo v par dneh. V Beli hiši se je izjavilo, da je povzročila zakasnitev tega odgovora odsotnost državne tajnika Hughesa, ki se mudi na dopustu na Bermudskih otokih.

NEMŠKI IZVOZ.

Leipzig, 8. marca. (Izv.) Na banketu, katerega je priredilo državnemu predsedniku Ebertu na čast vodstvo tukajšnjega veleposla, je izjavil dr. Ebert: »Finančni in politični krogi Nemčije se strinjajo s tem, da je prva potreba države vzpostaviti v popolnem obsegu izvozno trgovino. Vsekakor je bil izvoz v decembru in januarju večji kakor uvoz, toda zato se še ne smemo veseliti, ker je bila taka bilanca umetno dosežena potom omejitve uvoza živil. Nemčija stavi vse svoje upanje v genovsko konferenco, kjer bo odkrito podala roke drugim narodom v svrhu sodelovanja za obnovo Evrope v gospodarskem oziru.

NEMŠKA OPOZICIJA V ITALIJI

Innsbruck, 8. marca. (Izv.) Župani 18 občin z nemškim prebivalstvom so poslali rimski vladi protestno soomenico proti šolski politiki tridentinskega generalnega komisariata.

SUŠA V PEŠTI.

Budimpešta, 8. marca. (Izv.) Meste grozi katastrofično pomanjkanje vode. Zaukrat je uprava vodovodov sistrala vodo vsak dan med 3 in 6. uro popoldne.

* **Molitev za državo.** Ministrstvo verbo v najkrajšem času pozvalo zastopnike vseh konfesij, da skupno določijo molitev za božjo pomoč državi. Sklep glede molitve se predloži narodni skupščini na uzakonjenje.

* **Novo italijansko nasilje.** Iz zanesljivega vira se poroča, da se je dne 4. t. m. pri tržaškem deželnem sodišču vršilo zasebno posvetovanje nekaterih sodnikov o jezikovni rabi pri tamkajšnjih sodiščih. Prišli so do sklepa, da od 1. aprila t. l. ne sprejemajo več nobenega slovenskega ali hrvaškega spisa in da tudi zablranjo nadaljnjo rabo našega jezika na razpravah. Vzpričo tega gorostasnega sklepa čuvarjev zakona in pravice nastopijo politično društvo «Edinost» in slovenski poslanci z vso odločnostjo. Tržaška «Edinost» pričakuje, da se jim pridružio tudi drugi činitelji. Ves narod naj se dvigne proti takšnemu nasilstvu!

* **Odlikovanje.** Na predlog ministrskega predsednika Pašiča je bil šef javne preiskrbe, Mika Lazič, odlikovan z ordenom sv. Save II. razreda.

* **Odlikovanja za koroške dobrovoljce.** Komanda Dravske divizijske oblasti razglašala, da je prejela iz vojnega ministrstva odlikovanja za one, ki so se udeležili bojev na Koroškem. Ker pa so sedanja bivališča dotičnih večinoma neznan, naj se spodaj imenovani osebnostno zglasijo v adjutanturi Dravske divizijske oblasti zaradi prejema odlikovanja, in sicer gg.: rez. pešadijski podporočnik Janko R. Milavec, narednik Franc L. Erle, podporočnik Ivo M. Pertot, narednik Peter Cerva, Andrej Vončina, Albin I. Semolič, Avgust Srimšek, Ivan Sulej, Viktor Špes, Stefan Vaupotič, Franc Jencl, Josip I. Funda, kapral Pavel Lorenč, Jurij J. Ogrinc, Anton S. Zajc, Gregor G. Zagar, Franc Potočnik, Stefan Gračner, redovi: Jakob Konrad, Drago Debeljak, Josip Javornik, Tomaž Herič, Mile Bavdž, Valentin I. Mihevič, Andrej Mozetič, Vinko V. Pužar, Martin Perc, Avgust I. Pernik, Rudolf Toplak, Franc O. Udvič (Udovč), Alojzij Šusteršič, Vinko Lavrič, Franjo Vetrnik, Franc Vidmar, Bogomir Motoha, Joža I. Hotko, Ivan I. Ožane, Ivan J. Šotl in Joža A. Stupica. Pripominja se, da mora vsak prineseti s seboj legitimacijo ali potrdilo pristojnih oblasti o identiteti. Zglasiti se je čimprej.

* **Iz šolske službe v Prekmurju.** Za učiteljico v Srednji Bistrici je imenovana gđ. Elvira Dolina, za pomožno učiteljico v Dobrovniku pa gđ. Irena Lipajeva. Alojzij Spanger, učitelj na državni meščanski šoli v Dolnji Lendavi, je premeščen na petrazrednico v Borovnici, Janko Horvat, pomožni učitelj v Prosenjakovcih, pa je premeščen v Fokovce.

* **Promet na zvezli Maribor-Ljutomer.** Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Počeniš s petkom dne 10. marca vozi na progi Maribor-Spilje-Ljutomer sledeči potniški vlaki: Odhod iz Maribora gl. kol. ob 6.20, prihod v Ljutomer ob 10.19, odhod iz Maribora gl. kol. ob 17.16, prihod v Ljutomer ob 20.57. V obratni smeri odhod iz Ljutomerja ob 6.07, prihod v Maribor gl. kol. ob 9.53, odhod iz Ljutomerja ob 16.47, prihod v Maribor gl. kol. ob 20.52.

* **Pravilnik o kopalščih.** Gradbeno ministrstvo je v sporazumu z ministrstvom narodnega zdravja odredilo posebno komisijo, ki ima nalogo, da prouči vprašanje naših domačih kopalšč in kopalšč ter izdela poseben pravilnik o kopalščih.

* **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** V tednu od 26. februarja do 4. marca se je v mestni občini ljubljanski rodilo 33 otrok, umrlo pa 15 moških in 15 žensk, skupaj 30 oseb. Kot smrtni vzrok navaja uradni izkaz: v šestih slučajih jetiko, v šestih srčno hibo, v dveh pljučnico, v dveh raka, v enem življenjsko slabost in v trinaštetih slučajih druge naravne smrtni vzroke. Sedem oseb je v istem času obolelo na nalezljivih boleznih in sicer: 6 na škrlatci in 1 na davici.

* **Uradniška kriza na ptujskem magistratu.** Iz Ptuj nam poročajo: Kakor znano se na ptujskem magistratu vrši že dalj časa preiskava zaradi dozdavnih pogrsk v obč. gospodarstvu, ki jih je baje zakrivil upravitelj Toplak. Preiskava je povsem političnega značaja in naj bi indirektno zadela prejšnje gerentstvo, ki so ga vodili demokrati. Ker se vrši popolnoma enostransko in očividno brez objektivnosti napram voditelju Toplaku, je večina magistratnih uradnikov v znak protesta odpovedala mestni občini službo. Zupan Losinac odgovoril baje ni vzel na znanje. Morda bo solidarni nastop uradnikov podučil magistratske mogotce, da v bodoče bolj nego do sedaj respektirajo pravice mestnih nastavljenec.

* **Seznam prekmurških občin z vsemi najvažnejšimi statističnimi podatki,** zlasti s popolnim imenikom vseh prekmurških občin in vasi v slovenskem, madžarskem in nemškem jeziku ter prekmurjem narreku je dobiti za ceno 6 dinarjev pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti.

* **Ladjedelnica v Splitu.** Iz Splita poročajo, da bo trdka bratje Martinolič že letošnjo pomlad počela z gradnjo velike ladjedelnice. Bratje Martinolič so imeli doslej svojo ladjedelnico v Lošinu, ki pa je po italijanski aneksiji morala skoraj popolnoma opustiti delo. Poleg ladjedelnice v Kraljevići bo to druga ladjedelnica v naši državi.

* **Protidraginski šod sklicuje za danes ob 19. uri v Goetsovo dvorano v Mariboru koalicijski odbor železničarjev.**

* **Nezgodna na Savi.** Kakor nam poročajo iz Brezice, se je v sredo zvečer vozilo v dolnu preko Save več kmetijskih mož in fantov. Cohn se je prevrnil in so vsi padli v vodo. Vendar razen mrtle koljeli ni bilo druge nesreče.

* **Požar na kolodvoru v Tuzli.** Na železniški postaji v Tuzli se je v nedeljo vnel vagon, naložen s slamo. Vслед vetra je obstojala nevarnost, da se požar razširi na ostale vagonne z raznim blagom. Železničarjem in policiji se je posrečilo odpeti goreči vagon in na ta način omejiti požar. Pri gašenju je bil neki železničar težko ranjen.

* **Nepredvidnost.** Neka ženska je hotela v Urbanovi ulici v Mariboru odstraniti na cesti se nahajajočo žico električne napeljave. Električni tok jo je vrgel na tla in je ženska obeležala nezvestna. Tudi neki možki, ki je priskočil ponesrečenki na pomoč, je dobil močan udarec od električnega toka. Iz mučnega položaja je rešila oba neka tretja oseba, ki je znala ravnati z elektriko.

* **Samomor beograjskega trgovca.** Beograjski trgovec Salomon Demajo se je v nedeljo zvečer vrgel pod brzovlak. Slekkel je prej zimsko suknjo in klobuk ter položil nanj listek z napisom «V zimski suknji je moja legitimacija». Kolesa lokomotive so Demaju odrezala obe nogi nad kolenom, truplo pa je raztrgano na kose. Kaj je nesrečnega trgovca gnalo v smrt, se ni pojasnjeno.

* **Dejanje umobolnega.** V hiralnici pri Sv. Jožefu v Ljubljani je 43letni umobolni Ivan Močnik iz Jarš udaril 12letnega Alojzija Benso iz Goriškega istotako umobolnega, s tako silo z močno posodo po glavi, da je slednji vsled pretresenja možganov umrl. Močnika so premestili v blaznico na Studenec.

* **Milijonska izguba v igri.** V Novem Sadu je včeraj aretirala policija v kavarni «Jelisaveta» neko kvartopirsko družbo, v kateri sta bila tudi dva beograjska trgovca. Eden je izgubil v igri nad milijon dinarjev.

* **Draga cikorijska.** Kakor nam poročajo iz Logatca, je tamkajšnje okrajno sodišče obsodilo trgovca I. Laknerja s Planine na 4000 kron globe in en dan zapora, ker je prodajal cikorijsko s 1000st. dobičkom.

* **Dva mlada zločinca.** Posestnik Ivan Jerman iz Sasja pri Litiji se je vračal te dni proti domu v gozdu med Bregom in Spodnjim Logom je naletel na dva mlada fanta, ki sta tamjaj počivala. Tožila sta mu, da sta lažna, da pa mnata denarja, da bi si kaj kupila. Jerman jima je hotel nekaj darovati ter je potegnil listino iz žepa. Mahoma mu je eden potegnil listino iz rok, na kar sta oba zbežala in izginila v gozdu. V listnici je bilo 1100 kron.

* **Ponesrečeno izsiljevanje.** Lastnik pogorelega paromlina v Mariboru, dr. Franz, je prejel zadnje dni od nekega neznanca dve pismi, v katerem mu javlja, da je za 800.000 dinarjev pripravljen izdati požigalca. Dr. Franz je o zadevi takoj obvestil policijo, ki je prišla kmalu izsiljevalcu na sled. V neki trafiki, kamor bi moral biti poslan denar, je namreč detektiv aretirat natakario Štefco Kicler, ki je priznala, da jo je poslal po denar njen ljubček Karl Lorber. Parček je že pod ključem.

NOVA PRESTOLICA AVSTRALIJE.

Mestni arhitekti v Evropi se morajo zadovoljevati z načrti za razširjenje že obstoječih mest. Srečnejši so graditelji mest v Avstraliji. Kakor se poroča iz Londona, namenjajo tamkaj zgraditi novo mesto. Pred desetimi leti je bil razpisani mednarodni konkurz za izgradnjo tega mesta, ki se bo imenovalo Camberza in postane glavno mesto Avstralije. Komisija je priznala prvo nagrado Amerikancu Griffinu. Načrt predvideva po ameriškem tipu trge in numerirane ulice in se na morebitno gričevnato ozemlje sploh ne ozira. Sredi mesta bo «Kapitol», okoli katerega se bodo grupirala redna poslopja.

ZA DRUŠTVO «VRTNARSKA ŠOLA» V KRANJU

Vljudno vabim vse posestnike in najemnike vrtov, enako tudi vse ljubitelje prelepe vrtnarske stroke k sodelovanju skupnih smotrov, ki naj doprinešijo h gospodarsko-strokovni povzdigi naše domovine.

Naša organizacija se nahaja v najlepšem razvoju in vsakdo je povabljen, da pomaga k še hitrejši pomnožitvi potrebnih moči, da nam bo naše podjetje toliko prej moglo služiti v naš lastni blagor s tem, da se splošno skrbi za razvoj vrtnarstva ter prav posebno dela na to, da se bo tudi v mladini budilo veselje do tega najbolj idealnega ročnega dela, in tako popeljemo naš rod v boljšo bodočnost.

Društvo «Vrtnarska šola» ima ustanovljati v vseh posameznih krajih, koder seže naš delokrog, vzorne vrtove, iz katerih se bo razdeljevalo: semena, sadike, podtaknjence, drevesca in drugo. V teh društvenih vrtovih se bo mladina učila koristnega dela, a obenem bodo te društvene postaje tako urejene, da bodo služile kot zatočišče primernemu številu invalidov.

Kako velikega pomena je primerna organizacija za vse posestnike in najemnike vrtov, se razvidi že iz tega, ker bo društvo vzdrževalo posebne strokovnjake in izurjene vrtnarske delavce, da bodo dajali strokovne nasvete in bodo sploh na razpolago za vzorno oskrbovanje vrtov.

Vrtnarska znanost je tako obsejna, da je k uspešnemu razvoju te stroke potrebno celo krdelce strokovnjakov; a vzdrževati iste, je posamezniku nemogoče, pač pa bo primerno razvita v to poklicana organizacija v splošno in prav posebno pa v korist svojih stalnih članov lahko nastavila zahtevam odgovarjajoče moči.

Umetno vrtnarstvo je najprimernejše razvedrilo za invalide, a obenem je vzorno urejeno vrtnarstvo že iz svojega lastnega obrata zmoglo vzdrževati marsikaterega siromaka, kar bo gotovo v od pomoč bremenu, ki so nam ga naložile razmere preteklih let.

Izpeljava naših lepih načrtov nam vsem skupno v gospodarsko-trgovskem in dohodnem oziru prav za gotovo prinese koristi, in ker po mnogoternem delu računam na zaupanje vseh tistih, ki ne stavijo nemogočih zahtev, upam, da se priklasi še večje število sodelavnikov, članov in podpornikov.

Gojk.

Objave

* **Sokol I.** (prosvetni odsek) vabi k predavanju na Taboru v soboto dne 11. t. m. ob osmih zvečer. Govori prof. Jos. Breznik «Iz razvoja naše zemlje». — Mladinski odsek Sokola I. priredi na Taboru v nedeljo dne 12. t. m. ob pol enajstih dopoldne predavanje za ženski naračaj. Govori br. Majcen «Delo za domovino». Vabljeni so tudi člani in starši.

* **Sokolsko društvo v Višnji gori** priredi v nedeljo dne 12. t. m. ob treh popoldne v svojem domu enodnevno «Jesensko solnce» in spevoigro v treh dejanjih «Kovačev študent». — Vstopnina: I. vrsta 4 Din, II. vrsta 3 Din, galerijski sedeži 3 Din, ostali sedeži 2 Din, stojšča 1 Din. — K obilni udeležbi vabi odbor.

* **Elektna loterija «Sokola» v Mokronogu.** «Sokolu» v Mokronogu je dovolilo ministrstvo za kmetijstvo in vode prireditve elektna loterije, katere čisti dobiček je namenjen za zgradbo «Sokolskega doma» v Mokronogu. Po igralnem načrtu obsega ta loterija 50.000 srečk po 2 dinarja ter 679 dobitkov, med temi so glavni dobitki po 30.000, 15.000 in 10.000 K v gotovini, drugi pa v elektnih. Zrebanje se vrši neprekinjeno dne 6. maja t. l. Ker je mokronoški «Sokol» v vsakem oziru zelo agilno društvo, ki z vso vneto deluje na razširjanje in udržitve sokolske ideje in ki si je že pridobilo iz lastnih sredstev obširno stavbišče sredi trga, tedaj toplo priporočamo, da obrednostno prav pridno sega po srečkah, ki jih bo društvo dalo v nekaj dneh v promet.

* **Podružnica Slovenskega lovskega društva** se bo osnovala za laški okraj. Priprave so že v teku; vodi jih dr. Roš. župan v Laškem, na katerega naj se naslavljajo tudi vsi tozadevni dopisi. Lovci, ki so že člani društva in pristopijo novi podružnici, se pozivajo, da agitirajo med znanzi za pristop.

* **Za diljake v Brnu** nam je poslal g. Stanko Arko, Rakec, kot pribitek zabavne večera v gostilni Ševar, Rakec, 1000 dinarjev in za Jugoslovansko Matico pa g. J. Venda 500 Din. Iskrena hvala.

* **Javen železničarski šod.** Pokrajinski odbor koaliranih železničarskih organizacij za Slovenijo sklicuje javen železničarski šod v četrtek dne 9. t. m. ob 19.30 uri v veliki dvorani Mestnega doma s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo delegatov vrhovnega vodstva koalicije o konferenci v Beogradu; 2.) Slučajnosti. Železničarji in prijatelji železničarjev, udeležite se shoda polnoštevilno! — Koalicijski odbor.

* **Pevsko društvo «Slavec» v Ljubljani** je pričelo zopet z rednim delovanjem in reorganizacijo pevskega zbora, pod vodstvom pevovodje g. A. Ravnika. Pevske vaje so: za ženski zbor vsak ponedeljek ob pol osmih, za moški zbor pa vsak četrtek ob osmih zvečer. Vabimo vse stare pevce in one, ki žele na novo vstopiti, da se zglasijo ob zgoraj navedenih dnevih v društvenih prostorih (Narodni dom L. nadstropje, levo).

* **Dramatični odsek invalidskega doma v Ljubljani** uprizaro v nedeljo 12. marca v Ljubškem domu v Ljubljani priljubljeno narodno igro «Revček Andrejček» v petih dejanjih s petjem. Začetek točno ob pol osmih zvečer. Blagajna se odpre ob sedmih. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafikah ge. Severjeve, Šelenburgova ulica in ge. Bič na Ambroževem trgu. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi odbor.

* **Vsi trgovski nastavljenici v Ljubljani** se vabijo na zborovanje, ki se vrši v petek dne 10. t. m. ob pol 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Dnevni red: Organizacija. — Sklicatelji.

* **Dramatični odsek «Citulnice» v Brežicah** uprizaro v soboto dne 25. t. m. ob 20. uri in ponovi v nedeljo dne 26. t. m. ob 15. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah veseloigro «Nebesa na zemlji».

* **Izgubljen** je bila dne 7. t. m. ob osmih zvečer na kolodvoru Rakec listnica z važnimi dokumenti na ime Jakob Koen in z malo vsoto denarja. Prosi se najditelj, naj obdrži denar in listino, samo dokumente naj pošlje na naslov: «Hotel «Sion» v Ljubljani, kjer dobi še dvesto kron nagrade.

UREDITEV PRODAJE DEVIZ.

Po novi naredbi finančnega ministrstva morajo pooblašene banke, ki imajo svoj sedež v Hrvatski, Slavoniji, Sloveniji, Bosni-Hercegovini in Dalmaciji, takoj po prejemu devize od izvoznika pisмено ali telegrafično ponuditi filijalki Narodne banke v Zagrebu eno tretjino od prejete devize. Ta ponudba mora dospeti filijalki Narodne banke v Zagrebu od pooblaščenih bank, ki imajo sedež v Zagrebu, najpozneje do desete ure dopoldne.

Ako Narodna banka namerava eno tretjino devize odkupiti, mora pooblaščen banko takoj o tem obvestiti, in ona mora isti dan na zagrebški borzi prodati ostali dve tretjini devize ter po doseženem kurzu in odbitku svoje provizije izvršiti obračun z izvoznikom.

One banke, ki imajo svoj sedež izven Zagreba v zgoraj navedenih pokrajinah, morajo telegrafično odrediti svojemu korespondentu v Zagrebu, da proda na zagrebški borzi dve tretjini devize, kakor hitro dobijo od Narodne banke v Zagrebu obvestilo, da je ponudeno eno tretjino devize prevzela. Definitiven obračun z izvoznikom, ki je klient pooblaščen banke, za tretjino devize, katero je odkupila Narodna banka, se mora izvršiti do desetih dopoldne nastopnega dne, ko bo filijalka Narodne banke dobila obvestilo o tečajih na beograjski borzi. Za obračun prevzete tretjine devize se vzame srednji kurz zagrebške borze, ako ni več kot en dinar višji od kurza beograjske borze, drugače pa se vzame srednji kurz zagrebške in beograjske borze dotičnega dne.

Ako bi se valuta dotičnega dne ne trgovala na beograjski ali zagrebški borzi, se ima vzeti tečaj preteklega tedna.

Ako Narodna banka ne reflektira na eno tretjino devize, bo na vsak način pisмено ali telegrafično obvestila pooblaščen banke, ki morajo potem s celotno prevzeto devizo postopati tako, kakor je določeno zgoraj glede dveh tretlin.

• • •

== **K uvozni prepovedi.** Po navodilih, katere je izdala Generalna direkcija carin glede izvrševanja uvozne prepovedi, ne podlega prepovedi ono blago, ki je do vsteviš 2. marca 1922 prestopilo državno mejo brez ozira na to, ali je bilo že predano carinarncem ali ne. Za vse pozneje dospelo blago se mora predložiti prošnja na Generalno direkcijo carin, v kateri je treba naznačiti carinarnico, pri kateri se namerava izvršiti uvožno carinjenje blaga. Blago se bo doponiralo v carinskih skladiščih in imajo uvozniki pravico, da za tako blago tekom dveh dni po dostopu predložijo deklaracijo, s čemur se izognejo zaračunavanju letarine po preteku petih dni. V slučaju, da prispe v eni pošiljavi mešano blago, se bo blago delilo in katero katero ne podlega prepovedi uvoza takoj carinilo. Prošnje za dovoljenja uvoza je treba predložiti Generalni direkciji carin preko carinarnc, kjer se namerava blago zacariniti, in ji je predložiti razen natančnega seznama blaga tudi vse druge predpisane dokaze.

== **Sprejemanje tujih valut pri podružnicah Narodne banke.** Generalni inspektor finančnega ministrstva je izdal naredbo, da bo Narodna banka sprejemala pri svojih filijalkah sledeče tuje valute, in sicer: ameriške dolarje, angleške funte, švicarske, francoske in belgijske franke, italijanske lire, češkoslovaške krome in nemške marke, in bo v zameno za te valute dajala po možnosti takoj čke «a vista» na odgovarjajoča tržišča v inozemstvu, toda samo pri centrali Narodne banke v Beogradu. Taki čeki se bodo izdajali samo pooblaščenim denarnim zavodom, ki imajo pravico trgovati z valuto in devizami. Narodna banka pa ima pravico, pridržati si v odkupnino eno tretjino izdanih čekov. Narodna banka bo za to posredovanje zamenjave valute za čke pobirala na račun države sledečo pristojbino: 1 in pol odst. pri angleških funtih in 1 odst. pri ostalih valutah v dotični valuti, katere se polara. Od porbrane vsote pripade ena četrtina odstotka kot provizija Narodni banki. Dolarske novčanice in eventualno tudi italijanske lire se bodo sprejemale z borderojevo izjavo za vse škode, ki bi vsled nepravilnosti položene valute nastale Narodni banki.

== **Trgovina s srebrnim denarjem.** Generalni inspektor finančnega ministrstva je prepovedal z naredbo z dne 27. februarja 1922 vsako trgovanje, nakupovanje in prodajanje srebrnih dinarjev, perperjev in kron iznad ali izpod njih zakonite vrednosti. Prestopki proti tej odločbi se bodo kaznovali v zmislu člena 23 in 27 Pravilnika o valutnem in deviznem prometu. Trgovina s srebrom, zlatom v tujih valutah je v notranjem prometu v zmislu določb člena 4 Pravilnika tudi v bodoče svobodna.

== **Carinska prijava v triplikatu.** Finančno ministrstvo je izdalo v zmislu člena 10. carinskega zakona nove predpise glede odpravljanja uvoznega in izvoznega carinskega blaga. Po novih določbah se zahteva carinska prijava v triplikatu samo za blago, katerega vrednost je večja od 10 Din in pri potniški prtljaji, ako je vrednost večja od 500 Din.

== **Odhod naših delegatov na češkoslovaško-jugoslovansko anketo v Pragi.** Naši delegati, določeni za omenjeno gospodarsko anketo, ki se vrši od 13. do 15. marca, med njimi zastopnik ministrstva za trgovino in industrijo dr. Dušan Pantič, odpotujejo danes v Prago.

== **K uredbi o trgovanju z devizami.** Iz Beograda poročajo: Finančni minister dr. Kumanudi je sprejel zastopnike zagrebških bank gg. dr. Nikolo Kostrenčiča, generalnega ravnatelja Jugoslovanske banke Valla, ravnatelja Prve hrvaške štedionice in prokurista Polaka od banke Kreutzera, ki so intervenirali pri ministru glede izmene današnjega pravilnika. Zastopniki zagrebških bank so obrazložili težkoče, ki izhajajo iz sedanja pravilnika o prometu z devizami in valutami. Dr. Kumanudi je izjavil, da pravilnika ne spremeni. Nato so zaprosili ministra za pojasnjenje nekaterih nejasnih točk pravilnika. Zastopniki so konferirali tudi z Uduženjem beograjskih bank.

== **Koliko nam je izplačala Nemčija na račun vojne odškodnine.** Iz Pariza poročajo: Na podlagi mirovne pogodbe nam je lansko leto izplačala Nemčija blaga za 30 milijonov zlatih mark. Za leto 1922 je odredila reparacijska komisija, da ima ta vsota znašati 54 milijonov zlatih mark. Jugoslavija ima razen tega tudi pravico na določeni del izplačila v gotovini, kakor se je to odredilo na konferenci v Spa.

== **Ofertalna prodaja raznega škartnega materiala** se vrši dne 18. aprila v tobačni tovarni v Ljubljani. Pogoji so na razpolago v tobačni tovarni in pri trgovsko-obrtni zbornici v Ljubljani.

== **Za nov spoj Bosne z Dalmacijo.** V prometnem minist. se izdeluje načrt nove železniške proge, ki bi vezala zapadne Bosno z Dalmacijo.

== **Zlžnana pristojbina pri vizumih za praški vzorčni veliki sejem.** Generalni konzulat češkoslovaški v Beogradu javlja, da je za posetnike IV. velikega sejma v Pragi dovoljen 75odst. popust pri vizumih potnih listov.

== **Avstroogrška banka in avstrijska vlada.** Z Dunaja poročajo, da se prišlo med avstrijsko vlado in A.-obanko do konflikta vsled tega, ker je vlada vsled velikih zahtev finančnega ministra zahtevala večje vsote bankovcev, katerih pa uprava banke ni hotela dati. Cirkulacija bankovcev v Avstriji je prekoračila 300 milijard a kron.

== **Kriza rumunske Banke National rešena.** Iz Bukarešte poročajo, da so Splošna banka, Poljedelska banka in Banka Fortuna prevzele Banko National, ki je prišla koncem leta 1921 v velike težkoče. S tem je kriza Banke National rešena.

== **Konzorcij za obnovo Evrope.** Renter poroča, da bodo člani konzorcija za obnovo Evrope takoj po povratku v svoje domovino ustanovili narodne sindikate. Do sedaj so priglasili vstop v konzorcij, Anglija, Francija, Belgija, Italija, Nemčija in Češkoslovaška. Organizacijska komisija konzorcija se bo sestala o priliki genovske konference in bo skušala pridobiti za vstop v konzorcij še druge države.

Borza

Zagreb. Na tržišču je stanje neizpremenjeno in še vedno ni prišlo do uradne določitve deviznih in valutnih tečajev. V prostem prometu so vse tuje valute znatno padle, posebno, ker je naša valuta poskočila v Curihu na 1.70, na Dunaju pa na 23.50. Dolar se je danes plaševal v Zagrebu po 280.

Banka za Primorje 700 — 750.
Trg. obrtna banka 285 — 295.
Brodska banka 300 — 315.
Eskomptna banka 600 — 822.
Jadranska banka 1100.
Jugoslovenska banka 492 — 495.
Ljub. kreditna banka 940 — 955.
Slavenska banka 510 — 520.
Praštrediona 5475 — 5500.
Rečka pučka banka 495 — 510.
Slov. eskomptna banka 640.
Srpska banka 725 — 730.
Goranin 665 — 680.
Nar. šumska industrija 555 — 565.
Naškiška industrija drva 480 — 510.
Gutman 1500 — 1530.
Slavonija 640 — 695.
Union banka 2850.
Ljub. strojne tovarne in liv. 875 — 885.
Trbov. premogok. družba 1100.

Beograd, devize: London 310, Pariz 580, Newyork 78, Milan 335, Pariza 124 — 127, Berlin 31.50 — 32, Dunaj 1.15 — 1.19.

Praga, devize: Berlin 23.55 — 23.95, Curih 1202.50 — 1275.50, Pariz 553.50 — 556.50, Milan 309 — 311, London 269 — 271, Newyork 61.57 1/2 — 62.17 1/2, Beograd 85.50 — 86.50, Sofija 40.60 — 41.40, Dunaj 0.78 1/2 — 0.98 1/2, Budimpešta 8.10 — 8.50, Varšava 1.27 1/2 — 1.47 1/2, valute: marke 23.55 — 23.95, švicarski franki 1197.50 — 1202.50, lire 306 — 368, francoski franki 550.50 — 553.50, funti 268 — 270, dolarji 61.20 — 61.80, dinarji 82.50 — 83.50, levi 39.35 — 40.15, avstrijske krome 0.78 1/2 — 0.98 1/2, madžarske krome 8.10 — 8.50, poljske marke 1.27 1/2 — 1.47 1/2.

Curih, devize: Berlin 1.97, Newyork 5.15, London 22.53, Pariz 46.05, Milan 25.60, Praga 8.35, Budimpešta 0.70, Zagreb 1.70, Varšava 0.11, Dunaj 0.08, avstrijske krome 0.07 1/2.

Dunajska borza danes ni notirala.
Berlin, Italija 1278.70 — 1281.20, London 1136.35 — 1138.65, Newyork 259.74 — 260.26, Pariz 2290.20 — 2294.80, Švica 5004.95 — 5015.03, Dunaj 3.98 — 4.02, Praga 422.55 — 423.45, Budimpešta 31.10 — 34.84, Zagreb 87, Sofija 174.80 — 175.20.

Devetstopetnajsto

Tragedija naroda.

«Tako mora biti in nihče ne sme ugovarjati, odgovarja policijski uradnik.

«Pa da jih tako mirne vesti streljajo!» ugovarja tam zadaj učitelj.

«Kako?» se obrača policijski uradnik.

«V mirnih časih je najmanjša malenkost olajševalna okoliščina. Razburjenje, izzivanje, pa ne vem še kaj, a tukaj...»

«Ne gre drugače, to je vojno sodišče» brani stvar policijski uradnik.

«Ali hočeš naposled, da bo dejal ubežnik, bil sem razburjen in to naj bo olajševalna okoliščina?»

«Ne to, brate,» se razvema učitelj, «toda jaz želim, da je ta olajševalna okoliščina Kumanovo, Bitolj, pa Odrin, Cer, Elbasan, vse, vse to so olajševalne okoliščine. Včeraj so vozili tu mimo enega, na levi strani jopiča pa je že nosil črn trak, na katerem je bila prej pripeta medalja za hrabrost.»

«Ni nikake razlike, prijatelji, beg je beg, pa naj je pobegnil junak ali kukavica. Morda je prvo še hujše

«Priznam,» se zopet brani učitelj, «toda ne priznam, da je vseeno, če kdo ubeži iz strahopetnosti ali bog zna zakaj.»

«Zakaj misliš, da je pobegnil?»

«Mogoče iz hrepenenja po svoji hiši, morebiti iz trenutne malodušnosti, mogoče iz prepričanja, da je vse propadlo, da ni nobene rešitve več, da ni ničesar več, zaradi česar bi se vojak boril, pa si v trenutku zaželi, da bi rešil vsaj svojo hišo, svoje otroke. Le vprašajte oblasti, če ni tako?»

«Kaj mi naj povedo?»

«Oblasti vas uverijo, da srbska vojska ni poznala ubežnikov, dokler se je borila z zaupanjem, da bo mogla obraniti vsaj majhen del očetnjave, a ko je to zaupanje popolnoma propadlo, tedaj so pričeli uhajati. Vprašajte sodnike, pa vam poreko, da ni strahopetnežev med tistimi, ki jih obsojajo na smrt. Ubežniki so, toda ne strahopetci»

«Zato bi jih jaz ne vozil tod mimo v taki paradi, ponavlja zopet poslanec.

«Niso strahopetci,» dostavlja učitelj.

«E, to je le vaša uteha,» zmigne z rameni policijski uradnik.

«Zame je, v tej nesreči je zame vse uteha.»

Tako so se razgovarjali tudi v drugih gručah, mimo katerih je odhajal vojak v smrt. Jaz sem se v takih slučajih navadno

umaknil, da ne gledam teh žalostnih pojavov, o katerih se razgovarjajo in ne čujem kaj šepetajo. Ponavadi sem šel v kavarno, nedaleč od načelstva, kjer je človek le z veliko težavo našel mesto, pa bodisi zjutraj ali zvečer. Pa tudi tukaj si prišel v ulinjak razsrijenih čebel. Dim se nizko vlačil nad mizami, zavija obraze in postave, težak je ta vzduh rakijske, tobaka, soperice, potu, nikdar prezračene kavarne, v katerem se duši ta množica od jutra do večera. Tam sedi oficir, ki je prišel od nekod in se pripravlja za nadaljnjo pot. Njegovi čevlji so vsi blatni, odrgnjena sablja, na čelu srage umazanega potu. Poleg njega begunec, ki vse dni preseda tu notri, pa čaka edino še kake novice, da bi vsaj malo pomirjen odšel zvečer domov. Tam zopet sedi meščan, ki nikogar ne pozna, pa skuša iz tujih obrazov razbrati novice. Tam zopet drug poleg drugega, ki se še niso srečali in se ne bodo nikdar več; zdaj se pogovarjajo, prepirajo, jadikujejo, izpovedujejo, izprašujejo. Usoda ljudi združuje, nihče ne izprašuje po imenu, vsak obzir preneha, pozablja se na vse, kajti v takih trenutkih govori le človek s človekom. Sreča pobija božji nauk, odtuje človeka človeku, toda nesreča jih druži. Zato je najbrže bog poslal na svet tako malo sreče, da bi približal ljudi drug drugemu in sebi samemu.

(Dalje prihodnjič.)

„DRAGICA“

Francoski roman spisal G. M. de Bièvre.

Ustrašila se je in na obrazu se ji je igrala bolest; pa se je zopet vzravnila in postala navidezno vesela.

«Klavdija je vredna svojih uspehov.»

«Misliš, da je ona edina, za katero nore moški,» sem rekla razburjena. «Lip naj bi popolnoma zmešala glavo, če jo veseli. Ta je že takointako napol nor in kot častilec prav nič nevaren, sploh ne pride v poštev; pač pa drugi, Franc in vojvoda — to so partije. — Zato pa koketiram z njima — ali še nisi opazila?»

«Pač, vem,» je odgovorila s tresočim glasom. «Dragica, moja mala, bodi dobra napram moškemu, ki te ljubi.»

«Kaj še! Teta mi pridiguje dan na dan, da so moški lopovi in da jim ne smemo prav nič verjeti. Poglej Klavdijo. Vedno slepomiši od enega do drugega, vodi vse za nos in zato jo vse ljubi, časti, obožuje...»

«Pa postane srečna?»

«Predvsem gleda, da dobi moža. — Kaj pa je končno sreča?»

«Ljubiti ljudi radi njih samih in če treba — se za to ljubezen tudi žrtvovati.» To je povedala s tako resnostjo in prepričevalnostjo, da sem se čudila.

«Govoriš zelo svečano! Marie-Fleur, nisem mislila, da si tako romantična.»

«Govorim kakor čutim,» je odgovorila in zardela, pa naenkrat umolknila v strahu, da se izda. To sem šele pozneje opazila. V tem trenutku pa sem bila pijana od vrvenja v dvorani

in od želje, da bi ugajala. Poglejala me je z nežnimi, milimi očmi: «Dragica, ti imaš dobro, pošteno srce, da si ravno si lahko miselnost. Nauči se razlikovati med pravo ljubeznijo in hinavsko ljubeznjivostjo.»

«O, tebi zaupam, Klavdij, pa ne.»

«Ne mislim pri tem nase, temveč na moške, ki hodijo za teboj.»

Vsa srečna sem bila, zakaj prvokrat sem čula iz ust prijateljice, da imam uspehe pri moških.

«Si torej opazila, da gledajo za menoj?»

«Da,» je odgovorila. Postala je blede in nadaljevala: «Saj pa je tudi naravno, da so možje očarani od tebe.»

Poslušala sem njene besede, ne da bi opazila njen poseben izraz in neko zmedenost. Šele pozneje sem spoznala, kaj je z njo in kako nesebična in postena je bila napram meni; v tem trenutku pa sem pazila samo na Lipo.

Kadar je stopil kak oboževalec h Klavdiji, je postal ves zmeden. Stal je v bližini bufeja in srebal sladolede. Pa se je sam bolj tajal kot sladolede. Šele ko je Klavdija k nama stopila, se je malo vzravnil in pomiril.

Vprašala naju je, če želimo, da nama pošlje plesalcev. Marie-Fleur se je zahvalila, ker je prihodnji valček objubilja Francu in jaz sem se tudi zahvalila — kajti prihranila sem ta valček za Lipo.

Vstal je naenkrat. Mislila sem, da hiti po mene. On pa se je samozvestno in fino kot pravi salonski lev poklonil pred Klavdijo, ji ponudil roko in odšel z njo, ni se opravičil niti s pogledom niti z besedo pred menoj. Jaz pa sem obedela sama in skrivala s pahljačo svoj žalostni obraz — kolikor sem pač mogla.

Tretje poglavje.

Gospod, s katerim je teta ponavadi igrala, je prišel in takoj sta začela svojo partijo.

De Balaquin je bil mal, pa gibčen in živahen mož. Imel je oči kot sova, naguban in brezizrazen obraz, kriv nos in sivo, površno pristrženo brado. Zatikalo se mu je če je govoril in kadar ni igral kart, je mahal besno z rokami in pripovedoval brezkončne, dolgočasne storijske. Dasi mnogo mlajši, je bil dober prijatelj onega nezvestega barona Livarota in to bo najbrž tudi krivo, da se je teta neprestano jezila na tega ubogega, starega samca. Pri vsaki priliki se je spravila nadenj. Reče je imel kronicen nahan in teta se je venomer drla nad njim: «Vsekne se vendar, gospod de Balaquin!»

Prišla je Klavdija in je — kot domača hči — snela senčnike pri svetilkah.

Stari je bulil vanjo oči, iskal in iskal, da bi našel kak poklon zanj in se končno pogumno odrezal: «Ta prokleti nahan, gospodična! Sam ne vem, kje sem ga iztaknil. Haci!» Klavdija je stopila za korak nazaj, ostali so se odmaknili. Vse je pričakovalo novega izbruha. Čelo je zgubeno, zaprti oči, usta na široko odprli — in tako čaka, da kihne. Bil je zmagu podoben. Toda ni mogel kihniti, vzel je zopet karte, pogledal z dopadajenjem za Klavdijo in začel igrati. Teta je opomnila zaupljivo: «Nihče ne zna damam kaj tako prijetnega povedati, kot vi, gospod de Balaquin. — Stirišeset od kralja! Vsekne se, prosim!»

(Dalje prih.)

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Vremensko poročilo

Ljubljana, 8. marca 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	733.8	4.8	sev. zap.	del.	8.5
Ljubljana	14.	733.8	9.3	jug. zap.	pol obl.	—
Ljubljana	21.	733.6	6.6	—	oblačno	—
Zagreb	7.	768.7	8.0	zapad	—	2.0
Beograd	7.	760.7	11.0	jug. vzh.	jazno	—
Budaj	7.	758.0	8.0	zapad	več obl.	1.0
Praga	7.	—	—	—	—	—
Isomost	7.	760.7	8.0	brezvetera	oblačno	2.0

V Ljubljani barometer nestan., temp. normalna. — Sonce vzhaja ob 6-27, zahaja ob 17-55.

Priporočajo se:

Skadišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]	Kleparstvo: T. Korn, Poljanska cesta 8.
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]	Razmnoževalni aparati: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
„Orient“ d. d., Sodna ulica šte. 3, telefon 463.	M. Schubert, Kongresni trg.
Trgovine: L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15.	Brusovnica: Vekoslav Vanino, Stari trg.
Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.	Ure, zlatnina in srebrnina, Ivan Pakiz, Stari trg 20.
J. Kostevc, manufakturna trgovina, Sv. Petra cesta.	Obleka, perilo, Fran Kraškovič, Stari trg št. 22. Nizke cene.
A. Žibert, Prešernova ulica, priporoča svojo veliko zalogo čevljev.	Modna trgovina Peter Sterk, Stari trg 18. Nizke cene.
I. Fon, specerijska in delikatesna trgovina, Stari trg 6.	Trgovina z mešanim blagom J. Lončar, Sv. Petra cesta 36.
Matej Orehek, modna trgovina in zaloga čevljev, Kolovrska ul. 26.	F. Fajdiga sin, zaloga pohištva, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 7. Ustanovljena l. 1879.
Mehanična delavnica: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.	A. Fuchs, trgovina z zlatnino, srebrnino, urami itd. Selenburgova ulica.
Puškarni: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.	A. Ožanič, galanterija na debelo in drobno, Janez Trdinova ulica.
Pisalni stroji: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.	Kože divjačine, vsake vrste, tudi zajčje, kapuje trgovina z usnjem D. Zdravč, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9.
Modistka Iva Siler, Kongresni trg 6.	„Mirija“, lesna trgovska in industrijska družba, Ljubljana, kralja Petra trg št. 8.

Zahvala.

Ob priliki nenadomestne izgube mojega dragega, nepozabnega soproga, gospoda

Franca Vodenika

mi je došlo od vseh strani toliko dokazov sočutja, da mi ni mogoče vsakemu poedincu se zahvaliti.

Izrekam le tu svojo prisrčno zahvalo vsem istim, ki so me v teh britkih urah podpirali in tolažili. Zahvaljujem se vsem udeležnikom pogreba, posebno prečastiti duhovščini, požarni bratbi v Poljčanah, pevcem „Citavnice iz Slov. Bistrice“ ter domačim pevcom. Iskrena hvala tudi vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, sploh vsem, ki ste mojega dragega, nepozabnega soproga spremili k večnemu počitku.

V mojem lastnem in v imenu svojih ljubljenih otrok izrekam vsem „Bog plati“!

Poljčane, dne 7. marca 1922.

612

Marija Vodenik in otroci.

Zobozdravnik med. univ. 669

dr. Srečko Puher

otvori zobozdravniški atelje v Ljubljani, Poljanska c. 16 - Zrinjskega c. 2, prej sanatorij Jožefinum.

TERETNI AUTO

za podvoz 3-5 tona, novi ili rabljeni, u posvema dobrom stanju traži

„ASTRA“ 610

dioničarsko društvo

ZAGREB, Preradovičeva ul. 2.

L. Mikuš

Ljubljana

Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih palic.

334 Popravila točno in solidno!

Poljudno-znanstveni spisi

zbirka „Pota in cilji“:

II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vezano D 6—, II. del, vezano D 12—, za oba zvezka po pošti D 2-25 več.

III. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v slovoščjo, D 18—, pošta D 1— več.

V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mehko vezano, fin papir D 15—, pošta D 1-15 več.

VI. zvezek: Dr. Iv. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. Strani 418. Cena D 23—, po pošti D 1-50 več.

Naročila sprejema: Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Mali oglasi

Prodaj

Proda se posestvo,

oddaljeno pol ure od železniške postaje z vsemi gospodarskimi poslopji in okrog 20 oralo zemlje. — Cena po dogovoru. Pojasnila daje Ana Prpar, Skrajnce št. 5, občina Mirna, in Alojzij Smrke, Žužemberk št. 93. 603

Večja hiša 573

v sredini mesta v Ljubljani, se za nizko ceno proda. Naslov pove upravnistvo «Jutra».

Stanovanje

Sobo, 618

veliko, nemeblovano ali meblvano, išče realčni profesor. Pod «Realka» na upravo.

Sobo 619

veliko, meblvano, in drugo manjšo nemeblovano, obe sredi mesta, preskrvim onem, ki mi da veliko nemeblovano. Pod «Nemeblovana» na upr.

Meblovana

mesčna toba se odda mirni gospodični, eventualno tudi s hrano. Naslov pove uprava «Jutra». 596

Meblovano sobo

s hrano ali brez hrane se išče za enega gospoda. Ponudbe: G. Jankovič, Ljubljana, poštnošteč. 576

Dopisovanje

Gospodična, 608

inteligentna, mlada, želi dopisovati v francoskem ali slovenskem jeziku s mladim, inteligentnim gospodom. — Ponudbe pod «Vladka» na upravo «Jutra».

Razno

Vreče 605

vsake vrste iz jute, teške in papirnate kupuje vedno in v vsaki množini ter jih plačuje najbolje trgovina J. Kušan v hranju (Gorenjsko).

Lesna stroka. 614

Vseh v stroko spadajočih pisarniških del več uradnik z dobrimi referencami in svezami v Srbiji išče mesta kot blagajnik, knjigovodja in korespondent ali poslovodja. Ponudbe pod «Uradnik 1538» na upravnistvo «Jutra».

Krojaška delavnica

z vsem inventarjem se odda v podnajem, oziroma sprejme se kompanjon ali prostor odda za kako drugo porabo. Naslov pove uprava «Jutra». 597

Leča,

nova, debelo, rnatna zelomehka za kubo, se dobi pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljedelskih semen.

Tečaj ruske jezika

priredi dr. Proobraženski, univerz. lektor. Vpisovanje do konca tega tedna v I. držav. gimn., Tomsova ul. 8, pri g. Schottu ob delavnikih od 18. do 18. ure. 604

„TRANSITO“ MAKSO MAIER, ZAGREB, Kukovičeva ulica 30.

Trgovina šumskim proizvodima i tehničkim materijalom.

Kupuje i prodaje sve vrsti gradjevno i gorivog drva uz najpovoljnije cijene. Brzjavna adresa: MAXITO, Zagreb. 611

Štev. 762/16.

Razpis.

Mestni magistrat v Ptuj razpisuje mesto

magistratnega uradnega vodje v IX. činovnem razredu.

Za namestitev se od prosilcev zahteva, da imajo pravne izpite. Po enoletnem zadovoljujočem službovanju se vodjo imenuje definitivnim v višjem činovnem razredu.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo najkasneje do 31. marca 1922.

Mestni magistrat Ptuj,

dne 6. marca 1922.

Župan: Tomaž Lozinšek s. r.

Natisnila Delniška tiskarna. d. d. v Ljubljani